

Begivenhed, men maa siges i det Hele at være et Udtryk for en over hele Befolkningen jevnt fordelt og i det Hele, omend langsomt, stigende Velstand. Der regnes jo nu for det kommende Aar paa en Tolvindtægt, som i det Hele vil være 23 $\frac{1}{2}$ Million Kroner, og jeg haaber, at denne Beregning ikke vil slaa Rlit. Det vil da være godtgjort, at der virkelig her i Landet er en saa god Forbrugsevne, som vilde være utænkkelig, dersom der ikke til den svarede et lignende Maal af almindelig Velstand; thi vel maa det siges, at vort Folk ikke indtager den allerførste Rang i Henseende til Sparommelighed og naonlig ikke i den Henseende kan maale sig med adskillige andre Nationer som f. Ex. den franske, men til Gjengjæld tror jeg dog, det maa siges om os, at vi ere komne til en noget større Sparommelighed end tidligere, og at den ofte altfor luxuriøse Maade, hvorpaa de i en vis Tid rigelig flydende Indtægter anvendtes, nu er vegen Pladsen for en noget sundere og tarveligere Betragtning, saa at Udfeiligheden er mindre, og at den noget for driftige og raske Pengeanvendelse ligeledes er noget formindsket. — Men medens jeg saaledes tror med i det Hele noget sangvinste Dine at kunne betragte den hele finantsielle Tilstand, saaledes som den finder sit Udtryk gennem denne Finantslov, forekommer det mig, at man dog paa den anden Side ikke bør lukke Dinene for, at der er forskellige Styer, som samle sig i Horisonten, og som vel kunne antages i en nærmere eller fjernere Fremtid at ville faae en ikke uvæsentlig og da i det Hele mindre heldig Indflydelse paa Landets økonomiske Vilkaar. Det Tryk, hvorover der nu overalt i Europa klages, er et, fra hvilke vi ikke ere istand til at undrage os. Om vi end i Diebliffet føle mindre stærkt end andre Folkslag Følgerne af denne Tilbagegang i industriel og agronomisk Henseende, maa vi dog være fattede paa, at disse Følger ville naae os, om de end ikke ville faae ganske den samme Udstrækning og Karakter som i andre Lande. I denne Henseende bør man vistnok fortrinnsvis fæste Opmærksomheden paa de Vilkaar, hvorunder Agerbruget er stillet her tillands. Det er herfra, vi hente vor Hovedindtægt; det er af dets Blomstring, at alt Øvrigt her i Landet er afhængigt; det er af de mere eller mindre rigelige Indtægter, som flyde for Agerdyrkeren, at det afhænger, om Rjøbmanden og Haandværkeren skulle have deres Fortjeneste, og vort Land er i det Hele mere end noget andet Land i det nordlige Europa afhængigt af hvert enkelt Høsts Beskaffenhed. Om nu den sidste Høst har tilfredsstillende Forhaabninger, man en Tid troede at kunne nære til den, er et Spørgsmaal, hvorom Andre i denne Sal kunne have sikrere Erfaring end jeg. Efter de Beretninger, der ere komne frem, synes det jo, at, om end Kvantiteten i det Hele taget, i alt Fald i Forhold til de høist ugunstige Veirbetin-

gelses, hvorunder Høsten har fundet Sted, maa siges at være nogenlunde tilfredsstillende, er paa den anden Side Beskaffenheden af de høstede Varer temmelig ringe, og samtidig dermed synes det tilfælde, at der ikke vil komme nogen Stigning i Priserne, som vil kunne afgive Vederlag og Erstatning til Agerdyrkeren for, hvad han i Kvantitet og Kvalitet har tabt paa sin Høst. Der har i lang Tid herstet, hvad man er tilbøjelig til nu tilbids at kalde „lave“ Priser paa alle Agerdyrningens Frembringelser: paa Korn, til en vis Grad ogsaa paa Kvæg og ubetinget paa Meieri-produkter. Om imidlertid disse Priser, som ere relativt lave i Forhold til de nærmest foregaaende Aar, ogsaa maa siges at være absolut lave, saa at man er berettiget til, naar man anstiller Beregninger over Fremtiden, at gaa ud fra en Stigning i disse, er et Spørgsmaal, hvorom jeg tror, at der hestor stor Menighed baade mellem Fagmændene og de økonomisk-spekulative Forfattere, der søge i det Hele at granske Fænomenerne for af dem at udbrage Slutninger, der kunne have almindelig Gyldighed. Det er vist ikke ufandsynligt, at Priserne nogle Aar tilbage vare komne til et Hødepunkt, fra hvilket de nødvendigvis maatte dale, og at man vilde anstille en urigtig og falsk Beregning, som vilde medføre store Støffelser, hvis man vilde gaa ud fra, at man i en nær Fremtid vilde kunne naae tilbage til de Priser, der saaledes kunde siges at være opnaaede i nogle enkelte Aar, som havde et ganske ualmindelig økonomisk Sving, hvor Pengeværdien var i rask Synten, og altsaa alle Vares Værdi i tilsvarende Stigning. Det er tillige et stort Spørgsmaal, hvorledes de Priser, som nu forefindes, ville stille sig til de Produktionsomkostninger, ved hvilke Agerdyrningens Frembringelser skaffes tilveie. Det vil ikke gaa saaledes, at ubetinget det samme Forhold bevares mellem Produktionsomkostningerne og Priserne som i gamle Dage, og det er i alt Fald Noget, der klages over andetsteds, at det, som gjør den store Uanskelighed for Agerdyrkeren, er mindre det, at Priserne ere gaaede tilbage fra det høie Punkt, de engang, for ikke længe siden, indtog, end at Produktionsomkostningerne ere forøgede i en saa betydelig Grad, at selv de daværende høie Priser nu vilde levne en betydelig ringere Fordel end dengang, og at de lave Priser nu stille sig saaledes, at det er tvivlsomt, om der er mindste Fordel ved Agerdyrningen, ja, at der kan paavises mange Tilfælde, hvor der er ligefrem Tab derved. Agerdyrkeren er overalt i Europa for Diebliffet vistnok underkastet meget betydelige Uanskeligheder, der naturligen lade sig føre tilbage til det Hovedpunkt, jeg allerede ved en tidligere Leilighed, nemlig ved forrige Finantslovs Behandling, har tilladt mig at fremdrage i den betydelige amerikanske Konkurrence. Denne Konkurrence er ganske vist for Menneskeslægten i det Hele en sand Belgjerning,